

steunpunt vluchtelingen

Veranderen
door Doen

www.askv.nl

ASV

steunpunt vl

Jaarverslag 2015

Vooraf	5
Missie en werkwijze	7
Internationale crisis, lokaal gevolg	9
Ruimte in de marge: resultaten in 2015	11
Juridische Hulpverlening	
Maatschappelijke Hulpverlening	
Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden	
Project Activering Ongedocumenteerden	
Nederlandse Les	
Vreemdelingenloket	20
ASKV in de spotlights	23
Organisatie en financieel overzicht	25
Bestuur	
Winst en Verliesrekening over 2015	
Colofon	28

Vooraf

In 2015 heeft het ASKV / Steunpunt Vluchtelingen zich definitief gevestigd als de organisatie voor opvang en begeleiding van ongedocumenteerden waar niemand omheen kan. Van uitgeprocedeerde tot burgemeester, ze weten het ASKV te vinden.

Niet alleen blijft de juridische en maatschappelijke begeleiding intensief en vaak succesvol (met een oplossingspercentage van 44% in zogenaamd hopeloze zaken), ook de vaak langdurige opvang van ongedocumenteerden met psychische problemen bij het MOO, de Nederlandse lessen en het nieuwe Project Activering Ongedocumenteerden (PAO) passen in de visie dat iedereen in Nederland het recht heeft op een volwaardig bestaan en deelname aan de samenleving – ook mensen die (nog) niet in het bezit zijn van de vereiste papieren. Daarnaast blijft het ASKV met publieksacties en beleidslobby voor en achter de schermen vragen om aandacht voor deze mensen.

Maar de belangrijkste stap in 2015 was misschien wel dat het ASKV meewerkte aan het opzetten van het Amsterdamse Vreemdelingenloket, dat het sinds juli 2015 samen met VluchtelingenWerk Amstel tot Zaan bemenst. Hiermee is het ASKV niet alleen criticus van en alternatief voor het (gemeentelijk) vluchtelingenbeleid, het maakt er nu ook actief deel van uit. Van de opbouwende werking daarvan is het ASKV zich bewust, van het risico ook. Zeker wanneer in het aankomende bestuursakkoord tussen rijk en gemeentes zou worden geformuleerd dat opvang onder voorwaarde van meewerken aan eigen uitzetting in een vrijheidsbeperkende locatie voldoet aan de ondergrens. In dat geval loopt het ASKV op tegen de

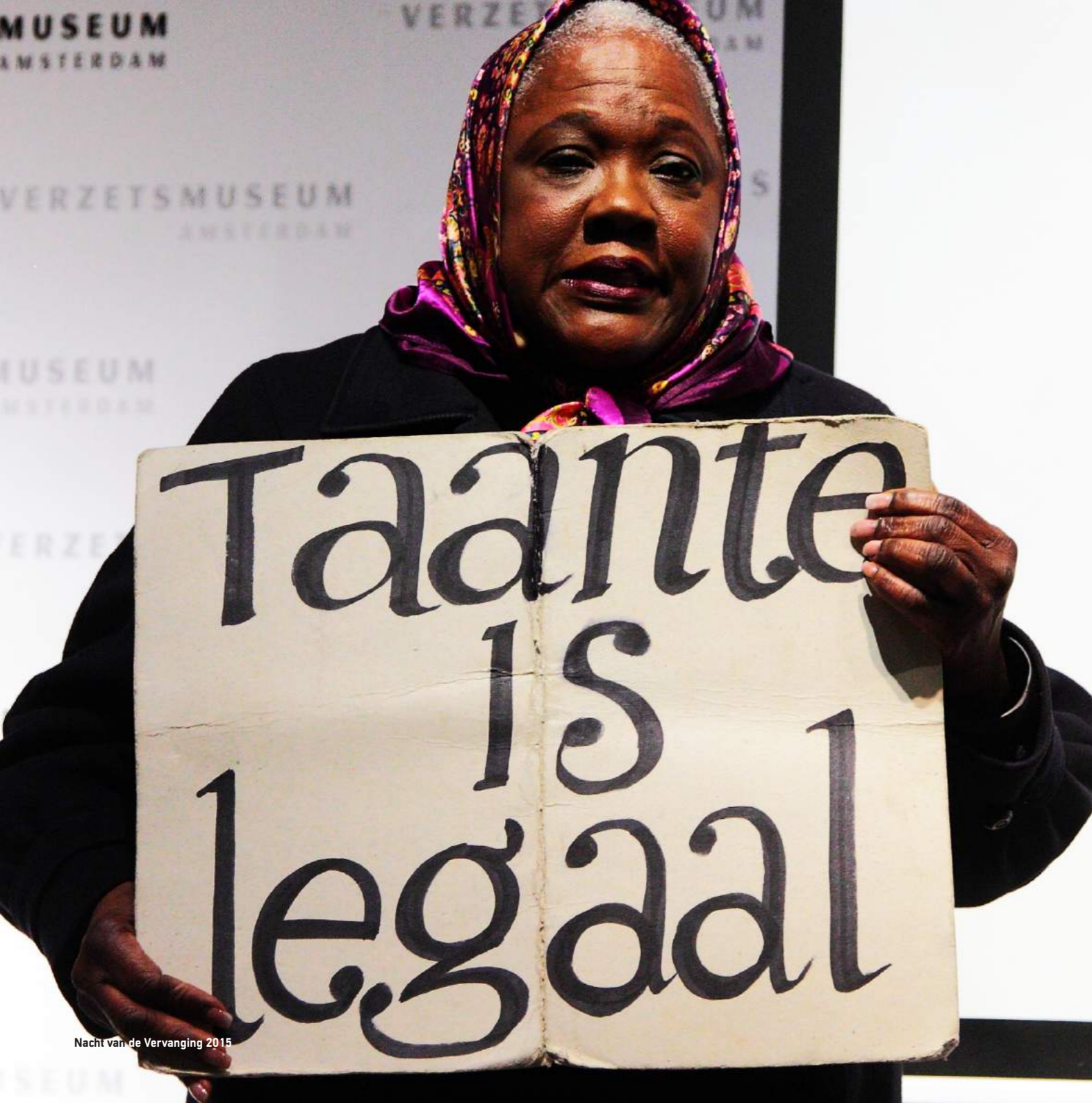
eigen principes. Dan zou het moeten kiezen tussen meewerken aan een beleid dat haaks staat op zijn visie, of afstand nemen van de coalitie met gemeente en andere vluchtelingenorganisaties die na jaren van toenadering is gevormd.

Het ASKV kan niet anders dan het moment van zo'n keuze te voorkomen door, in het belang van de mensen zonder papieren, nóg beter gedocumenteerd, met nóg scherper geformuleerde criteria en met nóg meer onweerlegbare kennis van zaken het werk op alle fronten voort te zetten. Met nóg meer vaste krachten, vrijwilligers en stagiaires, nóg meer de publieciteit en de steun van donateurs en sympathisanten zoekend dan nu al het geval is.

Het ASKV heeft daarvoor de slagkracht, de wil tot vernieuwing en de zakelijke stabiliteit. Als bestuur zijn wij daar onverminderd trots op.

Namens het bestuur,

Chris Keulemans,
Voorzitter

Missie en werkwijze

Het ASKV / Steunpunt Vluchtelingen ondersteunt (met name) uitgeprocedeerde asielzoekers in Nederland op sociaal, materieel en juridisch gebied. Naast hulpverlening en huisvesting werkt het ASKV aan een structurele verbetering van hun positie door campagnes, onderzoek, lobby en acties.

Voor overheden is het ASKV een
volwaardige gesprekspartner
én luis in de pels

Het ASKV wil een volwaardig bestaan voor alle vluchtelingen in Nederland, ook als zij (nog) niet over een verblijfsvergunning beschikken. Iedereen heeft dezelfde basisrechten, zoals onderdak, middelen voor levensonderhoud en gezondheidszorg. Ook heeft iedereen het recht op zelfbeschikking en de mogelijkheid om talenten en vaardigheden te ontplooiën.

Veranderen door Doen is ons motto: door pragmatisch problemen aan te pakken laten we zien dat het anders kan. Alle activiteiten van het ASKV / Steunpunt Vluchtelingen staan in dienst van onze missie:

- De stichting heeft ten doel om zonder winstoogmerk vluchtelingen – ongeacht het land van herkomst of de reden van uitwijking – op te vangen en te begeleiden en hun belangen, al dan niet in rechte, te vertegenwoordigen
- De stichting heeft ten doel om zonder winstoogmerk aan het Nederlands publiek voorlichting te verschaffen over de vluchtelingenproblematiek.

Het ASKV neemt te midden van alle organisaties en instanties die zich in Nederland bezighouden met vluchtelingen, asielzoekers en ongedocumenteerden een unieke positie in

- De combinatie van praktische hulpverlening en structurele beleidsbeïnvloeding is met name voor deze doelgroep zeldzaam.

- Hierdoor speelt het ASKV op lokaal en individueel niveau een rol van betekenis, maar ook op landelijk niveau bij beleidsveranderingen voor grote groepen ongedocumenteerden.
- Het ASKV helpt de gemeente Amsterdam om de zorgplicht jegens haar inwoners na te komen door de bemiddeling bij hulpverleners en het eigen opvangproject voor asielzoekers met psychische problemen.
- Het ASKV is de enige niet-kerkelijke Amsterdamse hulporganisatie met een laagdrempelig sociaal en juridisch inlooppreekuur (tegenwoordig op het Vreemdelingenloket) voor uitgeprocedeerde asielzoekers.
- Het ASKV functioneert op gemeentelijk en landelijk niveau als een volwaardige en onmisbare gesprekspartner bij vraagstukken over mensen zonder verblijfsvergunning.
- Het ASKV is een kenniscentrum dat als vraagbaak fungeert voor zowel de overheid, maatschappelijke organisaties, als ongedocumenteerden.
- Het ASKV beschikt over een breed netwerk op gemeentelijk en landelijk niveau, waardoor voor in de praktijk gesignaleerde problemen daadwerkelijk structurele verbeteringen kunnen worden gevonden.
- Het ASKV blijft, ook tegen de stroom in, altijd aandacht vragen voor de menselijke maat binnen het vluchtelingenbeleid.

Demonstratie op de Dam

Internationale crisis, lokaal gevolg

Afgelopen jaar was veelbewogen. Het kan niemand ontgaan zijn dat de komst van vluchtelingen naar Nederland in relatief korte tijd bijzonder prominent op de radar van politiek, pers en publiek is verschenen. Het ASKV heeft altijd gestreden voor de bescherming van de rechten van ongedocumenteerden, doorgaans in de marge, maar nu steeds vaker vol in de spotlights.

De hulp van stagiair(e)s, vrijwillig(st)lers, donateurs en pro bono professionals is voor ons absoluut onmisbaar. Zonder hun steun bestaat het ASKV niet. Gelukkig laten veel Nederlanders zich in moeilijke tijden van hun beste kant zien, en de grote bereidheid om te helpen is voor ons in ieder geval het lichtpunt van 2015.

Nederland ontvangt nog altijd slechts een relatief klein aandeel van de grote groep ontheemden die in Europa een veilig heenkomen menen te kunnen vinden. Niettemin bewijst hun komst nu al een uitdaging van formaat te zijn en er wordt een beroep gedaan op onze medemenselijkheid, solidariteit en betrokkenheid. Het is dan ook van het grootste belang ons uit te spreken vóór een humaan asielbeleid. Juist in 2015 stond ons asielsysteem meer dan ooit onder druk, wat de kans op fouten doet stijgen en het belang van de hulp en analyses van het ASKV vergroot. Maar liefst 39% van alle herhaalde asielaanvragen leidt alsnog tot een vergunning, zo blijkt uit de eigen cijfers van het Informatie en Analysecentrum van de IND.

Het is onvermijdelijk dat het aantal ongedocumenteerden in Nederland zal stijgen, nu ook de instroom zo is gegroeid. Het inwilligingspercentage op asielverzoeken door Syriërs en Eritreeërs ligt nu nog bijzonder hoog, wat een plotselinge stijging van het aantal ongedocumenteerden heeft uitgesteld. Gelet op verwoede pogingen op nationaal en Europees niveau

om de instroom van vluchtelingen in te perken, lijkt het een kwestie van tijd voordat dit percentage daalt. Asielzoekers afkomstig uit andere brandhaarden – denk aan Afghanistan, Irak of Somalië – mogen nu al vrezen voor een extra strenge beoordeling van hun aanvraag.

Daarnaast hebben uitspraken van de Raad van State en de Centrale Raad van Beroep in november 2015 het zwaar bevochten recht op ten minste sobere opvang (de bed-bad-brood voorziening als 'humanitaire ondergrens') ernstig doen wankelen. In strijd met de eerdere uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten oordeelden de hoogste Nederlandse rechters dat opvang onder voorwaarde van meewerken aan eigen uitzetting in een Vrijheidsbeperkende Locatie voldoet aan deze ondergrens. Het aankomende bestuursakkoord tussen rijk en gemeentes zal bepalen hoeveel verantwoordelijkheid onze bestuurders nemen, en hoeveel er – nog altijd – blijft liggen bij particuliere hulpverleners.

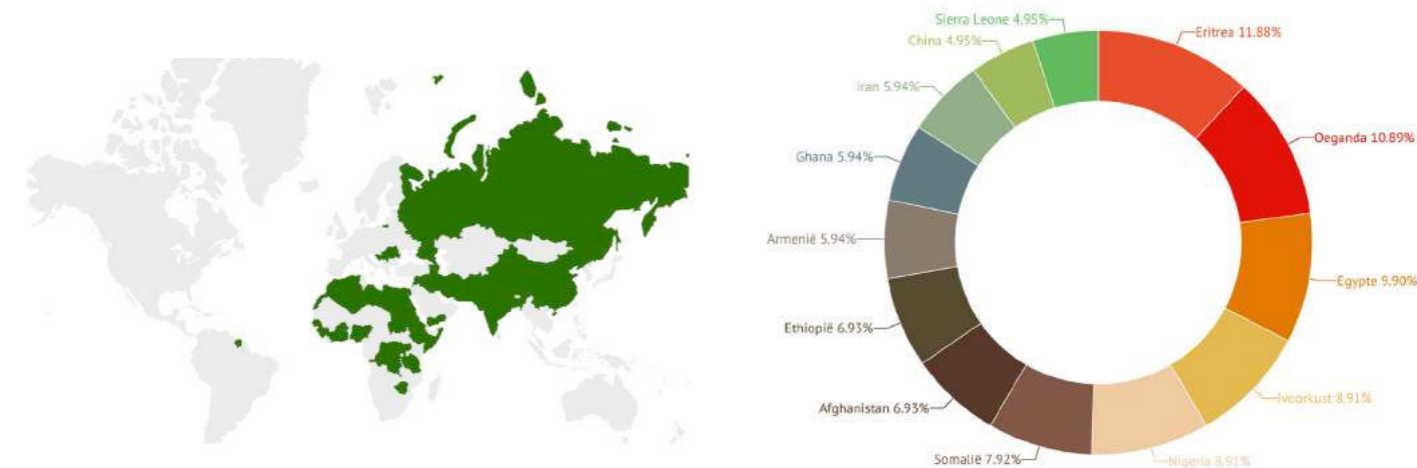
Het ASKV blijft zich grote zorgen maken over deze ontwikkelingen waarin strakke termijnen, repressie en criminalisering centraal staan, juist omdat het een groep betreft waar rijksinstanties hun dwangmiddelen doorgaans zonder succes reeds hebben ingezet. Ook in 2015 toonden de resultaten van het ASKV aan dat er met maatwerk en een open blik zoveel meer te bereiken valt.

**140 afgeronde trajecten:
44% leidt tot vergunning, kansrijke
procedure of terugkeer.**

Ruimte in de marge: resultaten in 2015

Voor uitgeprocedeerde asielzoekers zijn in Nederland nauwelijks voorzieningen. Hun noodgedwongen bestaan in de marge vergroot de kans op uitbuiting en misbruik, en angst voor de autoriteiten belemmert hun toegang tot essentiële diensten (zorg, onderwijs). Het ASKV biedt al ruim 25 jaar zowel juridische als maatschappelijke hulpverlening.

Meest voorkomende landen van herkomst

Het juridisch team staat afgewezen asielzoekers bij die nog mogelijkheden hebben voor legaal verblijf in Nederland. Terwijl een oplossing wordt gezocht, ondersteunt het maatschappelijk team vluchtelingen bij het opbouwen van een menswaardig bestaan via leefgeld, huisvesting, dagbesteding, of (doorverwijzing naar) medische zorg. Naast hulpverlening en huisvesting werkt het ASKV aan een structurele verbetering van hun positie door campagnes, onderzoek en lobby. Ook signaleert het ASKV landelijke trends en problemen, en brengt deze onder de aandacht waar nodig.

In 2015 meldden 160 vluchtelingen zich bij het ASKV, afkomstig uit alle uithoeken van de wereld. De meesten van hen kwamen uit Eritrea, Oeganda en Egypte. Vanaf 1 juli 2015 opende het gemeentelijk Vreemdelingenloket zijn deuren, bemenst door ASKV en Vluchtelingenwerk, en vanaf dat moment worden intakes met nieuwe cliënten daar afgenomen. Bovenop de 160 bezoekers in de eerste helft van 2015 klopten nog eens 386 personen aan bij 'het Loket' in de tweede helft van het jaar (zie het hoofdstuk Vreemdelingenloket, pagina 20).

Juridische Hulpverlening

Elke dag ontvangt het ASKV op het spreekuur mensen wiens verzoek om in Nederland te mogen blijven is afgewezen. Hoewel ze door de overheid worden aangeduid als 'uitgeprocedeerd', blijkt er in de praktijk nog regelmatig (juridisch) perspectief te bestaan. In totaal werden in het voorbije kalenderjaar 140 zaken afgerond. Door een sterk dossier aan te leggen en alternatieven te onderzoeken is in 44% van deze zogenaamd hopeloze zaken alsnog een duurzame oplossing gevonden (groen in onderstaande grafiek)! Dit resultaat getuigt niet alleen van de inzet en deskundigheid van ons juridisch team, maar helaas ook van de structurele weffouten die het Nederlands asielsysteem nog altijd kenmerken. Gelukkig biedt het ASKV ook in de tussentijd hulp, bijvoorbeeld via doorverwijzing naar andere instanties (medisch, psychiatrisch, dagbesteding, et cetera) of door ondersteuning in de zoektocht naar nieuw bewijs (30% in totaal, geel in grafiek). Natuurlijk zijn er situaties waarin ook het ASKV geen kans op legaal verblijf in Nederland ziet en er is een aantal onbekende of overige resultaten (respectievelijk 19% en 7%, grijs in onderstaand grafiek).

Het ASKV ontvangt ook veel lesbische, homoseksuele, biseksuele of transgender asielzoekers (uit de zogenoemde LHBT-gemeenschap) wiens eerste asielverzoek is afgewezen.

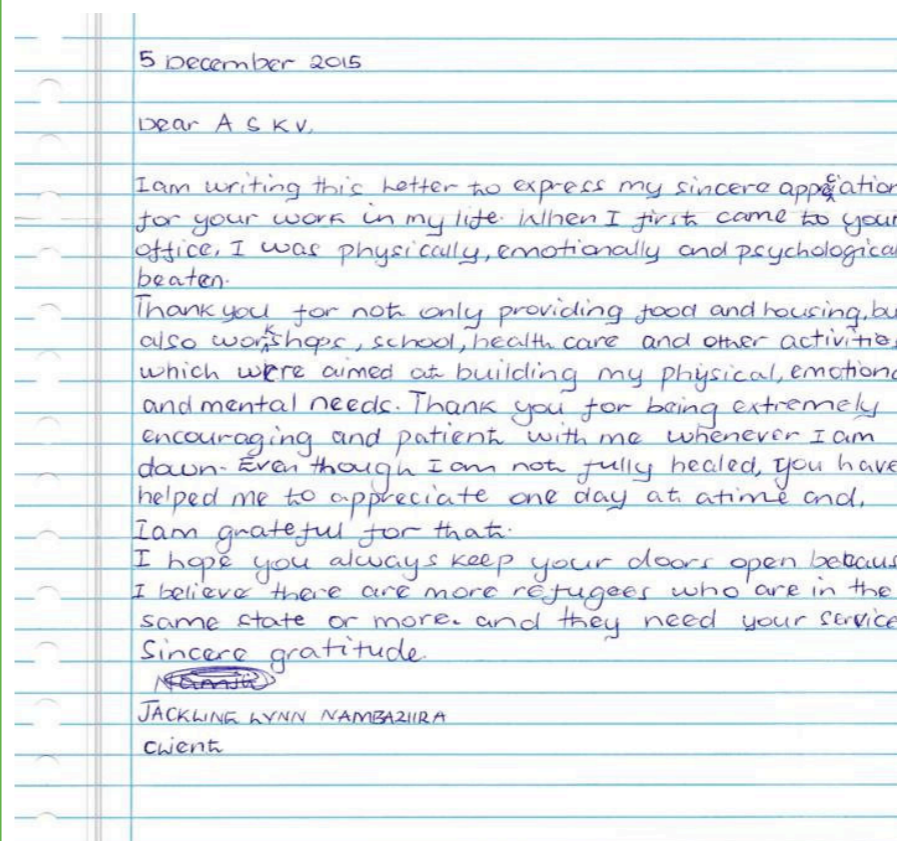
ASKV juridische resultaten 2015

Regelmatig komt dit doordat iemand tijdens het eerste gehoor zijn of haar verhaal niet durfde te doen. Bij het ASKV analyseert een juridisch team van vrijwilligers en asieladvocaten het dossier en wordt gekeken of er aanknopingspunten zijn voor legaal verblijf. In 2015 begeleidde het ASKV in totaal 16 LHBT-cliënten, van wie 4 inmiddels een asielstatus hebben; voor 7 van hen loopt nu een kansrijke procedure en zij verblijven opnieuw in een asielzoekerscentrum; 1 dossier is afgerond omdat het juridisch perspectief ontbrak; 1 persoon is doorverwezen naar Vluchtelingenwerk; en 3 LHBT'ers zijn nog in afwachting van een nieuwe procedure. De Raad van State heeft op 8 juli 2015 geoordeeld dat de IND moet verduidelijken hoe zij in concrete zaken de geloofwaardigheid van de seksuele gerichtheid van vreemdelingen beoordeelt. Inmiddels heeft de IND een nieuwe werkwijze wat betreft LHBT-asielaanvragen gepubliceerd. Het ASKV is blij hieraan een bijdrage geleverd te hebben (zie ook pagina 23, 'ASKV in de spotlights').

Maatschappelijke Hulpverlening

Als mensen zonder verblijfsvergunning zich voor het eerst bij ons melden zijn ze vaak dakloos. De opvang door de rijksoverheid is stopgezet en de ongedocumenteerden zijn geklinkerd: op straat gezet vanuit het asielzoekers- of detentiecentrum. Sommige mensen weten onderdak te vinden bij vrienden of familie, anderen staan radeloos op de stoep. Naast hun juridische vragen bekijkt het ASKV wat er nog meer nodig is. Waar kan iemand verblijven? Is iemand ziek? Is iemand getraumatiseerd, heeft iemand GGZ-hulp nodig? Voor iedereen die bij ons aanklopt wordt gezocht naar een passend aanbod aan medische en maatschappelijke zorg. We proberen mensen te activeren en te stimuleren weer actief in het leven te staan en eigen keuzes te maken. Sowieso is dagbesteding van belang om te zorgen dat mensen het vertrouwen in de toekomst niet verliezen. Ook het nieuwe Vreemdelingenloket verwijst zeer regelmatig cliënten naar ons door die hulp nodig hebben bij het vinden van een arts, psychiater, dagbesteding of andere zorg.

Brief van Jackline aan ASKV.

Jackline, een 32-jarige vrouw uit Oeganda, kwam in februari 2015 bij het ASKV. Ze was uitgeprocedeerd geraakt na een negatieve beslissing van de IND. We verwezen haar naar de bed-bad-brood opvang, maar kregen al snel de indruk dat het daar niet goed met haar ging. Ook na aanmelding bij Stichting Equator voor traumabehandeling en met medicatie had ze het moeilijk. Jackline kreeg geen toegang tot gemeentelijke voorzieningen. Het ASKV heeft haar daarom een plek in onze huisvesting aangeboden, om tot rust te komen en te werken aan een nieuwe asielprocedure. Eind 2015 had Jackline een afspraak bij de IND waarbij ze onder meer aangaf lesbisch te zijn. Al de volgende dag kreeg ze het goede nieuws te horen dat ze in aanmerking kwam voor een asielvergunning. Dit betekent dat ze in afwachting van huisvesting op een AZC mag wonen.

Voor maatschappelijke begeleiding zetten we stagiair(e)s Maatschappelijk Werk en Dienstverlening in.

Dit schrijft een stagiaire:

'Ik loop nu een aantal maanden stage bij het ASKV. Vanaf het begin heb ik het al naar mijn zin. Ik denk dat dit te maken heeft met de spanning en afwisseling die dit werk met zich meebrengt. Je weet nooit wat de dag je

gaat brengen, elke dag is anders.

De ene dag ga ik bijvoorbeeld met een cliënt mee naar een intakegesprek bij Equator (psychische hulpverlening) en de andere dag geef ik creatieve coaching aan een groep vrouwen.

Ik vind het zo fantastisch dat ik met alle middelen die ik heb het leven van

cliënten net een stukje aangenamer kan maken. Ik kan hen bijvoorbeeld helpen met het opstellen van doelen, waardoor zij toch wat perspectief voor de toekomst hebben. Vaak zijn cliënten me ook enorm dankbaar als ik bijvoorbeeld alleen al vijf minuten van mijn tijd geef om naar hun zorgen of problemen te luisteren. Voor mij een kleine moeite, voor de cliënt een groot gebaar.'

Ook het maatschappelijk team heeft de werkwijze enigszins moeten aanpassen aan de komst van het Vreemdelingenloket (zie ook pagina 20 in dit jaarverslag). Intakes worden nu door loketcollega's afgenomen, met hulp van de ASKV-stagiair(e)s. Gelukkig is de samenwerking met het Loket, gemeente, GGD, bed-bad-brood (uitgevoerd door HVO-Querido) en het Leger des Heils inmiddels grotendeels uitgekristalliseerd. In deze nieuwe situatie ligt de nadruk bij het ASKV minder op intakes en meer op langetermijn-hulpverlening aan vaste cliënten. Vanuit donateursgeldten betalen we bijvoorbeeld de opvang en begeleiding voor een gezin waarvan de vrouw zo getraumatiseerd is dat zij dag en nacht op bed ligt. Haar man zorgt voor haar en hun driejarige zontje. Samen met het ASKV werkt hun advocaat ondertussen aan een verblijfsvergunning op medische gronden.

In 2015 hebben zich steeds meer mensen gemeld die als buddy iets voor onze cliënten willen betekenen; een mooie ontwikkeling! Voordat een buddy wordt gekoppeld aan een cliënt zal vooraf een kennismakingsgesprek plaatsvinden met een maatschappelijk begeleider, om tot een goede 'match' te kunnen komen met een van onze cliënten. Zo'n twee keer per maand gaan buddy en cliënt(e) samen op stap. Te denken valt aan een bezoek aan de bibliotheek om kennis van het Nederlands bij te spijkeren, samen koffiedrinken, helpen met kerstkaarten versturen, een tripje naar het park, et cetera. We krijgen positieve reacties van onze cliënten. Ze zijn blij met een buddy omdat het hun sociale contacten vergroot en zo hun sociale isolement wordt doorbroken. Nieuw in 2015 was ook dat we steeds meer cliënten konden begeleiden naar sport en beweging. Met behulp van tal van andere organisaties hebben cliënten de mogelijkheid om te leren fietsen, mee te doen aan voetbaltrainingen of te fitnessen in de sportschool. Vaak blijkt dit een belangrijke afleiding van de dagelijkse zorgen en een goed moment om het sociale netwerk te vergroten.

Het bieden van opvang en huisvesting blijft een van de kerntaken van het maatschappelijk team. ASKV heeft momenteel circa 25 plaatsen in eigen huizen, waar we cliënten onderdak

bieden terwijl gezocht wordt naar een duurzame oplossing. Helaas is de vraag structureel groter dan het aanbod, en noodgedwongen moeten wij de huisvesting dan ook beperken tot een periode van maximaal zes maanden. De financiering van deze huizen is een doorlopende uitdaging. Hoewel de gemeente Amsterdam een deel van deze plekken financiert, is het van het grootste belang ook onze onafhankelijkheid te behouden, juist omdat het ASKV perspectief weet te vinden in zaken waar de (lokale) overheid het geloof al heeft opgegeven.

Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden

De uitzichtloosheid waarmee veel asielzoekers met psychiatrische problemen te maken krijgen en het gebrek aan kennis en voorzieningen in Nederland om dit te adresseren, leidden in 2011 tot de oprichting van het Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden (MOO). Het doel van het MOO is het organiseren van de noodzakelijke voorzieningen en begeleiding voor ongedocumenteerden met ernstige psychische problematiek. Zonder intensieve begeleiding vormen zij mogelijk een gevaar voor zichzelf of hun omgeving. Het MOO draagt bij aan het creëren van een toekomstperspectief, hier of elders, voor deze kwetsbare patiëntengroep.

Het MOO heeft inmiddels een schat aan ervaring met de opvang en begeleiding van ongedocumenteerden met ernstig psychische problemen opgedaan. Ons uitgangspunt is dat psychisch zieke mensen niet op straat kunnen verblijven. Zowel de patiënten zelf als de samenleving zijn gebaat bij adequate opvang en begeleiding van deze groep. Pas vanuit een stabiele onderdak situatie kan gewerkt worden aan een passend en succesvol toekomsttraject (legaal verblijf in Nederland, vestiging elders, of terugkeer naar herkomstland). Gelukkig is het MOO ook voor 2016 en 2017 zeker van financiering, waardoor we als vangnet kunnen blijven fungeren voor deze complexe doelgroep.

Het MOO is, in tegenstelling tot veel andere activiteiten van het ASKV, een landelijk project. In 2015 werkten we sa-

Juridisch en medisch onderzoek – Ali Hussein (pseudoniem)

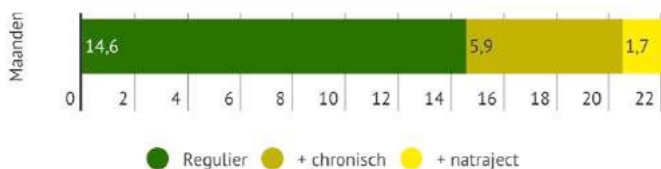
In maart 2015 kwam Ali bij ons, een jonge uitgeprocedeerde Palestijnse man uit de Gazastrook. Hij kwam uit het detentiecentrum Schiphol, waar al was geconstateerd dat hij last had van depressie en een posttraumatisch stress syndroom (PTTS). Het verblijf in detentie was erg zwaar voor hem. Nadat hij op straat was gezet omdat uitzetting onmogelijk bleek, verbleef Ali in de BBB voor 'bed, bad en brood'.

Zijn eerste asielverzoek was afgewezen omdat de detentie en marteling die hij had ondergaan 'niet geloofwaardig' werden gevonden. In overleg met zijn advocaat is een onderzoek aangevraagd bij het Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (IMMO). In mei 2015 kon hij hier terecht en niet veel later bespraken we met behulp van een vrijwillige tolk Arabisch het verslag van dit onderzoek. Dit gesprek over het verslag waarin de martelingen die hij had doorstaan uitgebreid beschreven stonden, was lang en zwaar.

Intussen bezocht Ali met hulp van ons maatschappelijk team een huisarts en een psychiater voor traumabehandeling. Ook ging hij naar Nederlandse les om overdag niet alleen maar te wachten. In juni 2015 heeft de advocaat, aan de hand van nieuw bewijs verzameld door het ASKV, formeel een herhaald asielverzoek ingediend. Slechts een paar maanden later, in oktober 2015, heeft Ali zijn asielvergunning alsnog gekregen.

men met verscheidene gemeentes (Amsterdam, Utrecht, Den Bosch, Nijmegen en Rotterdam) én de rijksoverheid om ongedocumenteerden met ernstig psychische problemen te ondersteunen. In totaal biedt het MOO 50 opvangplekken voor cliënten uit heel Nederland. Afhankelijk van de trajectduur kunnen elk jaar dus tussen de 50 en 75 personen worden begeleid. In 2015 stroomden er 24 nieuwe cliënten in. Maar liefst 30% van hen had geen enkele vorm van GGZ-behandeling toen ze bij het MOO aankwamen. Anderen ontvingen al wel een vorm van begeleiding, maar het gebrek aan stabiliteit in hun (woon)situatie vormde een barrière voor effectieve behandeling. Sierra Leone, Guinee en Eritrea vormden de 'top 3' van herkomstlanden.

MOO trajectduur 2015

De gemiddelde duur van een begeleidingstraject bij het MOO ligt op bijna twee jaar. In de beginjaren was dit nog aanzienlijk korter, maar sinds 2014 zijn de complexiteit en ernst van aangemelde zaken aanzienlijk toegenomen. Het MOO wordt ook steeds vaker geconfronteerd met chronisch zieke bewoners, voor wie permanente behandeling in feite vereist is. Daarnaast plaatsen we ook cliënten die duidelijk behoefte hebben aan onderdak en (psychische) begeleiding, maar voor wie het perspectief op legaal verblijf in Nederland gering is. Tot slot blijft het MOO regelmatig ambulante begeleiding bieden nadat een resultaat is bereikt (bijvoorbeeld terugkeer naar rijksopvang), om zo een terugval te voorkomen. Al deze ontwikkelingen beïnvloeden de gemiddelde trajectduur en verhinderen een soepele uitstroom van gestabiliseerde cliënten: van de 57 personen die in 2015 begeleid werden door het MOO, zijn 12 personen al ten minste drie jaar (!) cliënt. Geen enkele andere instantie is bereid of in staat vervangende opvang te bieden.

Dit wijst nog altijd op een tekort aan oplossingsmogelijkheden voor (chronisch) zieke ongedocumenteerden. Wanneer de chronisch zieke bewoners zonder juridisch perspectief en de cliënten in een ambulant natraject niet worden meegeteld, ligt de gemiddelde trajectduur momenteel op 14 maanden (zie grafiek).

MOO resultaten 2015

Gelukkig gaan deze lange trajecten ook in 2015 gepaard met goede resultaten. Van de 57 personen die in 2015 zijn begeleid door het MOO is voor 26 personen het traject afgerond en/of een resultaat behaald – in bijna alle gevallen positief: 37% van de begeleide cliënten heeft een vergunning, of is vrijwillig teruggekeerd (groen in de grafiek); 52% heeft legaal verblijf vanwege een kansrijke lopende procedure (geel). Slechts twee cliënten stroomden uit zonder resultaat (bruin) en zijn doorverwijzen naar een terugkeerorganisatie voor toekomstoriëntering. In één zaak is gezinshereniging bewerkstelligd, maar zijn andere juridische resultaten nog niet bereikt. Let wel, deze successen geven een enigszins vertekend beeld: een aantal complexe dossiers is langer aangehouden in 2015 vanwege de start van het gemeentelijk Programma Vreemdelingen. Hierdoor is het percentage 'geen perspectief' ongebruikelijk laag. Een aantal van deze dossiers wordt vroeg in 2016 alsnog afgerond, wat de resultaten van dat jaar zal beïnvloeden.

De werkwijze van het Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden

Samuel is een Guineese man van begin 30 die op het MOO binnenkomt met complexe medische problematiek. Hij heeft hiv, last van een ernstige depressie en angsten gerelateerd aan meegemaakt trauma. Bij aankomst op het MOO maakt Samuel een zeer gereserveerde indruk. Hij wil liever geen contact met hulpverleners of medebewoners. Samuel spreekt op dat moment alleen Frans en voelt zich, mede door de taalbarrière, vaak onbegrepen. Soms raakt hij daardoor zo gefrustreerd dat hij zich erg boos uit tegen zowel hulpverleners als medebewoners. De hulpverleners besluiten een vierledige aanpak in te zetten: medische behandeling, in kaart brengen van de juridische situatie, opbouwen van een vertrouwensrelatie en toeleiden naar Nederlandse les.

Bij de Equator Foundation wordt een traumabehandeling gestart. Samuel wordt ingesteld op medicatie en hij krijgt training gericht op het reguleren van agressie. De eerste tijd blijkt hij niet naar Nederlandse les te gaan. Zijn begeleidster bij het MOO besluit hem te vragen een taaluitwisseling te doen: hij kan haar helpen bij het leren van Frans en zij kan hem helpen bij het leren van Nederlands. Dat blijkt een goede aanpak. Samuel komt volgens afspraak regelmatig met een rugtas vol met boeken naar het MOO waar hij met z'n begeleidster zijn Nederlands oefent. Er ontstaat langzaam een band en hij raakt zeer gemotiveerd om de taal onder de knie te krijgen. Zo bloeit hij stapje voor stapje op: hij krijgt meer zelfvertrouwen, heeft contact met hulpverleners en medebewoners en hij weet zich heel behoorlijk te redden in het Nederlands. Hij is zelfs zo enthousiast dat hij ook tijdens zijn behandeling bij Equator, waar Frans kan worden gesproken, vaak Nederlands spreekt.

Ondertussen zijn het MOO en Samuels advocaat ook op juridisch vlak aan de slag gegaan. Ze hebben ingezet op het verkrijgen van tijdelijk verblijf op medische gronden, zodat hij hier de hiv- en traumabehandelingen kan volgen die hij nodig heeft. Met succes! Samuel krijgt een toekenning voor een jaar, waardoor hij onder meer recht heeft op opvang in een AZC en het afsluiten van een zorgverzekering. In het AZC volgt Samuel op eigen verzoek nog steeds Nederlandse les. Hij combineert zijn behandeling bij Equator en het ziekenhuis in Amsterdam met bezoeken aan het MOO. Samuel vindt het prettig om contact te bewaren en het stelt ons in staat een vinger aan de pols te houden en een terugval te voorkomen.

Project Activering Ongedocumenteerden

Het Project Activering Ongedocumenteerden (PAO) is een nieuw initiatief van het ASKV, met als doel de toekomstmogelijkheden voor onze doelgroep in en om Amsterdam te vergroten. Uitgeprocedeerde asielzoekers mogen niet werken en geen vrijwilligerswerk doen. Initiatieven van instanties om ongedocumenteerden de gelegenheid te geven vrijwilligerswerk te doen stranden vaak omdat de juiste verzekeringen niet geregeld kunnen worden. Het PAO bouwt voort op de inzichten vanuit het in 2015 afgeronde project Vangnet voor Vluchtelingen.

Daaruit voortvloeiend organiseert het ASKV een pakket van dagactiviteiten, leerwerkplekken en cursussen waarmee ongedocumenteerden kunnen werken aan een realistische toekomst. We zijn ervan overtuigd dat dit nodig is om mensen gezond te maken/houden en ze goed voor te bereiden op die toekomst, waar zich die dan ook zal afspelen. Activerende begeleiding vergroot ons inziens tevens de slagingskansen van hulpverleningstrajecten die vanuit het gemeentelijk Programma Vreemdelingen worden opgestart (bijv. psychiatrische behandeling, een terugkeertraject, of een nieuwe juridische procedure).

Met deze doelstelling in het achterhoofd is het PAO in oktober 2015 van start gegaan. Binnen het project worden verschillende trajecten aangeboden die alle dienen om het toekomstperspectief van de doelgroep te vergroten. Zo biedt het ASKV o.a.:

- een cursus toekomstoriëntering, voor wie legaal verblijft in Nederland onhaalbaar is en moeite heeft om een bewuste en realistische toekomstkeuze te maken;
- Weerbaarheidstrainingen voor vrouwen die te maken hebben gehad met (seksueel) geweld, of voor wie het risico hoog is hiermee te maken te krijgen;
- Een cursus basisrechten over de rechten en plichten van ongedocumenteerden;
- Intensieve en langdurige praktijkplekken in diverse richtingen (o.a. voor meubelmaker, fietsenmaker, lasser, kapper, coupeur).

Een belangrijk onderdeel van het PAO is de lobby gericht op de lokale en landelijke politiek, waarin we aandacht vragen voor het belang van participatie in de Nederlandse samenleving. Met een landelijke werkgroep zijn we in 2015 druk bezig geweest met het opzetten van de campagne 'Aan de Slag' (www.iedereen-aandeslag.nl). Middels een manifest pleiten we voor wetwijzigingen of ten minste een gedoogconstructie rondom de toegang tot onderwijs en (vrijwilligers)werk – óók voor mensen zonder verblijfsvergunning.

Het PAO vooronderstelt dat, juist in een 'participatiesamenleving', iedereen de gelegenheid moet hebben daaraan een bijdrage te leveren. Wij geloven dat dit in het belang is van zowel de samenleving als het individu. Om deze aanname te onderzoeken zijn we een samenwerking aangegaan met de Universiteit Utrecht, die zich voor drie jaar aan dit project verbindt. Aan de hand van hun onderzoek zal duidelijk moeten worden wat het project a) oplevert voor de deelnemer en b) oplevert voor de samenleving. Met de resultaten van dit onderzoek hopen we zicht te krijgen op de rol van dagbesteding en activering bij het vinden van duurzame oplossingen voor een doelgroep die te vaak een uitzichtloos leven leidt.

Nederlandse Les

Ongedocumenteerden leven vaak in de marges van onze samenleving, kwetsbaar voor uitbuiting of misbruik. In deze situatie is kennis van de Nederlandse taal van extra belang: het sterkt de zelfredzaamheid, doorbreekt het isolement, vergroot het zelfvertrouwen en bevordert deelname aan de samenleving. Daarom biedt het ASKV al sinds zijn oprichting professionele (maar gratis!) Nederlandse les aan cliënten en – als er plaats is – andere mensen zonder papieren. Met hulp van ons team van vrijwillige docenten wordt in blokken van een halfjaar twee keer per week lesgegeven. Bij aanvang starten circa 50 cursisten (55 in 2015) en we proberen dit aantal vast te houden door iedere zes maanden ruimte te bieden aan nieuwe instromers. In de loop van 2015 zijn we een samenwerking aangegaan met het Taalhuis Amsterdam. Dit profes-

sionele taalinstuut heeft gratis plaatsen in hun lesprogramma aangeboden aan vergevorderde cliënten van het ASKV, zodat ze verder kunnen blijven leren nadat ons programma is afgerond. Deze samenwerking wordt in 2016 voortgezet.

Daarnaast hebben de lessen ook een sterke sociale functie. Het is fijn om samen met een groep te werken aan een (onderwijs)project. De deelnemers worden door ons niet behandeld als 'zielige asielzoekers', maar worden aangesproken op hun 'status als cursist'. Zo hebben we presentielijsten ingesteld, zodat aan het begin van de les

ieders naam wordt genoemd en zij begrijpen dat het er voor ons echt iets toe doet of ze aanwezig zijn of niet. De coördinator zoekt altijd contact op als iemand te vaak of te lang wegblijft. Twee keer wordt een feest gevierd: Sinterklaas (met Sint, Piet, schoen en chocoladeletter) en het Eindfeest, waarbij iedereen in het zonnetje wordt gezet en een certificaat krijgt uitgereikt. En naast de reguliere Nederlandse lessen spannen we ons ook in voor meer 'digitale geletterdheid' bij onze cliënten. We constateren namelijk dat een groot deel van hen niet in staat is met computers om te gaan, wat de toegang tot essentiële informatie en sociale mogelijkheden beperkt.

Vreemdelingenloket

De gemeente Amsterdam heeft in 2015 het langverwachte Programma Vreemdelingen in het leven geroepen, als antwoord op een motie van de gemeenteraad waarin al in 2013 wordt aangedrongen op meer aandacht voor duurzame oplossingen voor ongedocumenteerden.

Het doel van dit Programma Vreemdelingen is perspectief te bieden aan al dan niet uitgeprocedeerde vreemdelingen, gericht op het (alsnog) verkrijgen van een verblijfsdocument, of op terugkeer naar het land van herkomst. Het ASKV is intensief betrokken geweest bij het opzetten van dit programma, onder andere doordat we samen met de VluchtelingenWerk Amstel tot Zaan de 'voordeur' van dit programma bemensen: het Vreemdelingenloket.

Het Vreemdelingenloket organiseert een dagelijks spreekuur tussen 10:00 en 12:00 uur, waar bezoekers terecht kunnen met allerlei verzoeken omtrent opvang, juridische of maatschappelijke begeleiding, medische kwesties, et cetera. Het Loket ondersteunt cliënten door hen te informeren over hun rechten, te adviseren over het verwezenlijken van toekomstperspectief, en door te verwijzen naar bestaande hulpverlening in de stad. Door een centraal meldpunt te organiseren wordt voorkomen dat verschillende organisaties elkaar voor de voeten lopen, of tegelijkertijd dezelfde hulp bieden. Ook registreert het Loket verzoeken om maatschappelijke ondersteuning vanuit de gemeente Amsterdam, monitoren de medewerkers lopende hulptrajecten, en signaleert men trends en problemen.

Na een hectische en gehaaste start in juli 2015 liep het onmiddellijk storm. In de eerste maand na opening van het Vreemdelingenloket meldden zich direct 122 mensen, ook al was er nog geen formele aankondiging of publiciteit aan gewijd. Eind december was het aantal bezoekers opgelopen tot 386. Een aanzienlijk deel van deze bezoekers (226 personen,

bijna 60%) kwam om een verzoek in te dienen tot ondersteuning vanuit de gemeente – bijvoorbeeld opvang of leefgeld. Daarnaast werden nog honderden verzoeken om juridische hulp of maatschappelijk begeleiding gedaan, terwijl in totaal 166 personen een plek kregen in een van de twee zogenoemde bed-bad-broodlocaties. De bezoekers zijn zeer divers; waar het ASKV zich traditiegetrouw toelegt op ex-asielzoekers, ontvangt het Loket daarnaast ook regelmatig mannen en vrouwen die tot dan toe onzichtbaar in de marges van Amsterdam hebben geleefd. Dit varieert van (oudere) migranten die zich vanwege plotselinge gezondheidsproblemen niet langer zelf kunnen redden, tot mannen en vrouwen die slachtoffer zijn van (gedwongen) prostitutie, uitbuiting of uithuwelijking.

De betrokkenheid van het ASKV bij het Vreemdelingenloket is een constante balanceeract, waarbij we zorgvuldig moeten laveren tussen professionele samenwerkingspartner van de gemeente Amsterdam én onze rol als luis in de pels. Dit is een grote uitdaging omdat het restrictieve rijksbeleid ten aanzien van ongedocumenteerden ook op gemeentelijk niveau doorwerkt. Het ASKV blijft er echter van overtuigd dat we de belangen van onze cliënten het best dienen door hun te vertegenwoordigen aan de onderhandelingstafel. Daarnaast biedt het Programma Vreemdelingen van de gemeente Amsterdam in ieder geval voor medisch en/of psychisch kwetsbare vluchtelingen een duidelijke verbetering. We zien dat onze aanwezigheid op het Loket ons in contact brengt met cliënten die het ASKV voorheen niet wisten te vinden, wat ons in staat stelt onze reguliere hulpverlening verder te verbeteren.

Statistieken Vreemdelingenloket 2015

Mijn moeder en ik zijn illegaal

Opgroeien terwijl je zus in coma ligt, of zonder vader, omdat hij zichzelf van zijn leven heeft beroofd: hoe ga je als kind met zulke heftige situaties om? In de documentaireserie *Mijn vader* geven kinderen met een kleine videocamera een kijkje in hun leven. Shemaye (10) vond het vooral spannend. tekst LISA HEKMAN foto DINGENA MOL

Shemaye (10) woont met haar moeder zonder verblijfsvergunning in Nederland. Waar Shemaye en haar zusje Aisosa (5) in Amsterdam zijn geboren, vluchtte hun moeder in 2000 uit haar geboorteland Nigeria omdat de situatie daar voor haar niet langer veilig was. Haar asiel-aanvraag werd jaren geleden afgewezen. Shemaye staat centraal in een van de tien nieuwe afleveringen van de documentaireserie *Mijn vader* van programmamaker Jack Valkering. De eerste veel bekroonde VPRO-reeks - onder meer genomineerd voor een Emmy Award, twee prijzen op het Ginekidd Festival, twee Rockie Awards op het Banff World Media Festival in Canada, de International TV Premios Ondas Award in Spanje en The Prix Jeunesse Heart Prize in München - werd in 2012 en 2013 uitgezonden. Valkering zocht voor de serie contact met Stichting ASKV/Stempunt vluchtelingen.

Waar in de eerste serie verhalen over vaders en moeders centraal stonden, komen in de tweede reeks afleveringen, binnenkort op tv, ook broertjes en zusjes aan bod. Door de kinderen zelf bij hen thuis te laten filmen en ze hun ouders, oma's, broertjes of zusjes te laten interviewen, krijgt de kijker een indringend beeld van hun situatie, die door de buitenwereld vaak wordt afgekeurd of niet wordt begrepen. Doordat de kinderen kunnen bepalen wat de kijker wel en niet te zien krijgt, kunnen ze duidelijk maken wat de situatie voor hen betekent en hoe groot de impact is op hun dagelijkse leven.

Omdat Shemayes moeder geen permanente verblijfsvergunning kan krijgen, verblijft ze hier op dit moment illegaal. Haar man, die ze in Nederland ontmoette maar die niet als zij oorspronkelijk uit Nigeria kwam, was hier wel legaal. Ondanks dat Shemaye en Aisosa dezelfde ouders hebben, kan alleen Aisosa via haar vader een verblijfsvergunning krijgen. Het feit dat Shemaye dit niet kreeg, had te maken met problemen omtrent haar geboortegifte. Alleen Aisosa is hier dus legaal.

“Toen hun vader drie jaar geleden plotseling overleed, mocht Aisosa haar verblijfsvergunning houden. Dankzij haar situatie krijgt het gezin nu financiële steun. Overige hulp krijgen ze via Stichting ASKV. Die regelde een advocaat voor het gezin, die Shemayes moeder helpt met haar financiële situatie, en zorgde ervoor dat ze na het overlijden van haar man met haar dochters in hun bestemming kon blijven wonen. Ook blijft de stichting kijken naar mogelijkheden om toch aan een verblijfsvergunning te komen voor Shemaye en haar moeder.

Openhartig Waar haar moeder niet aan het werk kan totdat ze een werk- of verblijfsvergunning heeft, heeft Shemaye als minderjarige recht op onderwijs. Zij mag dus naar school. Ondanks dat Shemaye niet als leeftijdsgenootjes in groep 6 zit en ze net als alle andere kinderen met vriendjes en vriendinnetjes buiten kan spelen, zijn er wel momenten waarop het voor haar lastig is dat ze geen verblijfsvergunning en Nederlands paspoort heeft.

“Vriendjes en vriendinnetjes die wel een Nederlands paspoort hebben, kunnen op vakantie naar het buitenland. Ik wil dat ook heel graag, maar kan dat niet. Ook mag ik geen stadspas, omdat ik niet sta ingeschreven bij

de gemeente. Dat is jammer, want op school zijn allerlei activiteiten en met een stadspas zijn die goedkoper.” Ondanks dat ze thuis, met haar twee beste vriendinnen en in het filmpje openhartig praat over het feit dat ze illegaal in Nederland is, durfde Shemaye dit lange tijd niet met haar klasgenootjes te delen. Ze was bang dat ze de enige zou zijn. Het maken van het filmpje vond ze dan ook erg spannend.

Shemaye: “Ik heb uiteindelijk toch ja gezegd, omdat ik hoop dat ik hierdoor een Nederlands paspoort krijg. Ook hoop ik dat andere kinderen die dat niet hebben, dit zien en dat ze er hierdoor ook over durven te praten. Dan voel ik me ook niet meer alsof ik het enige kind ben dat geen paspoort heeft.”

Omdat er ook in de klas gefilmd werd, heeft Shemaye met haar juf aan de klas uitgelegd dat ze illegaal in Nederland is. De reacties van haar klasgenootjes waren lief en vol medeleven. Shemaye: “Ze zeiden dat ze het stom vinden dat ik geen Nederlands paspoort krijg, omdat ze vinden dat iedereen dat moet krijgen. Ook zeiden ze dat ik niet weg mag gaan.”

De dreiging waar haar klasgenootjes zich zorgen over maken, dat ze eigenlijk elk moment kunnen worden opgepakt en het land uit kunnen worden gezet, is voor het gezin nog altijd aan de orde. Uit het filmpje blijkt dat dat Shemaye erg verdrietig maakt. Toch is ze er niet dagelijks mee bezig. “Ik ben hier vooral bang voor als ik dingen op het jeugdjournaal zie over vluchtelingen. Dat maakt me verdrietig, maar ook een beetje boos.” Dat Shemaye zich niet alleen zorgen maakt over haar eigen situatie, blijkt ook uit haar toekomstdroom: “Later wil ik president worden en dan geef ik alle vluchtelingen een paspoort.”

Dol op olieballen Wat het teruggaan naar Nigeria voor het gezin nog lastiger zou maken, is het gegeven dat Shemaye en Aisosa er nooit zijn geweest. Ondanks dat ze officieel gezien geen Nederlanders zijn, is dit land hun thuis. Moeder: “Shemaye en Aisosa zijn hier geboren, maar ook ik voel me hier meer thuis. Ik woon nu al ruim vijftien jaar in Nederland en heb de laatste jaren niet veel contact meer met mijn familie in Nigeria. De Nederlandse taal spreek ik nog niet helemaal, maar ik begrijp het allemaal wel.”

Ook qua eetgewoontes is het gezin helemaal ingeburgerd. Vooral Aisosa is dol op een bekende Nederlandse lekkernij. Shemaye: “Mijn zusje houdt heel erg veel van olieballen. Mama bakt ze bijna elk weekende voor ons, zelfs als het zomer is.”

Hoe de toekomst er voor het gezin uitziet, blijft onzeker. Voorlopig ziet het ermaer uit dat alleen Aisosa in Nederland mag blijven en dat Shemaye en haar moeder geen verblijfsvergunning krijgen. De situatie lijkt dus uit zichtloos, maar het gezin blijft bidden voor goed nieuws en een Nederlands paspoort.

Het nieuwe seizoen van *Mijn vader* is vanaf zondag 6 september wekelijks te zien om 9.45 uur op NPO Zapp. Naast het verhaal van Shemaye komen ook thema's als hiv, homoseksualiteit en het hebben van een beperking aan bod.

‘Later wil ik president worden en dan geef ik alle vluchtelingen een Nederlands paspoort’

ASKV in de spotlights

ASKV biedt niet enkel hulpverlening in vele vormen, maar voert ook actief campagne voor verbetering van het Nederlandse asielbeleid en een vergroot bewustzijn bij een breed publiek van de gevolgen van falend beleid.

Een prachtig voorbeeld hiervan was de deelname van een allereerste vluchtelingenboot aan de Gay Pride, georganiseerd door het ASKV, GoedWerk en Expreszo. Lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender migranten uit 25 landen lieten zien dat ze met trots gay zijn en ze werden daarbij ondersteund door honderdduizenden mensen langs de grachten van Amsterdam. Onder het motto ‘Share our rights’ stapten LHBT-vluchtelingen vol in de spotlights. Bijzonder dapper, want in veel vluchtelingengemeenschappen is hun seksuele geaardheid nog altijd een taboe. Al feestend wezen ze Amsterdam en de wereld op hun onhoudbare situatie, waarmee ze ook hielden deze groep een gezicht te geven.

Het ASKV droeg daarnaast bij aan het guerilla street art project *Moving People* en was aanwezig bij verscheidene mani-

festaties. Onze cliënten waren actief tijdens de Amsterdam Museumnacht en het ASKV publiceerde een uitgebreid onderzoek naar vreemdelingendetentie en staatloosheid. Het ASKV was dankzij deze en andere activiteiten ruim vertegenwoordigd in verschillende landelijke en lokale media, waaronder het *Algemeen Dagblad*, *RTL Nieuws*, *Shownieuws*, *De Telegraaf*, *Het Financieel Dagblad*, *het Parool* en het NPO-kinderprogramma *Zapp*.

Ook organiseerde het ASKV eind 2015 wederom een geslaagde Nacht van de Vervanging. Vluchtelingen, prominenten, politici en medewerkers kwamen op 9 december bij elkaar in het Verzetsmuseum in Amsterdam. Onder andere Angela Groothuizen, Sanne Wallis de Vries, Marc de Hond en Tom de Ket namen cliënten van het ASKV voor een nacht op in hun familie. Schrijver Geert Mak, mensenrechtenadvocaat Jelle Klaas en lokale fractievoorzitters van D66, GroenLinks, PvdA en SP voorzagen de avond van context en debat.

Organisatie en financieel overzicht

In 1987 werden het ASKV (Amsterdams Solidariteits Komitee Vluchtelingen) en het Steunpunt Vluchtelingen de Pijp opgericht naar aanleiding van de verharding van het asielbeleid. In 1989 fuseerden beide organisaties, waarna de stichting onder de naam ASKV / Steunpunt Vluchtelingen verder is gegaan.

Bij het ASKV werken betrokken mensen, van wie velen zich op vrijwillige basis inzetten. Om continuïteit en professionaliteit te waarborgen heeft het ASKV eveneens een aantal betaalde medewerkers aangesteld (allen deeltijd), tegen een uniform en bescheiden salaris. Vrijwilligers en betaalde krachten worden gelijk behandeld en gewaardeerd. Er zijn op dit moment ruim 15 vrijwilligers en 10 stagiair(e)s actief bij het ASKV, plus een team van vrijwillige buddy's en taaldocenten. Daarnaast zijn er 14 parttime betaalde medewerkers en is er 1 medewerker via de ID-regeling.

Bestuur

Het onbezoldigde bestuur van het ASKV bestond in 2015 uit:

- Chris Keulemans, voorzitter (schrijver, journalist)
- Audrey Kessels, secretaris (asieladvocaat)
- Esther de Haan, penningmeester (onderzoeker)
- Katrien de Klein, lid (journalist, redacteur)
- Marieke van Doorninck, lid (adviseur, ex-fractievoorzitter GroenLinks Amsterdam)

Het Financieel Dagblad 1-4-15

Wat kost een vluchteling?

Het aantal vluchtelingen dat naar Nederland afreisde steeg in 2014 aanzienlijk. Opgeschoond oplosbare brandhaarden in Syrië, Irak, Eritrea hebben het wereldwijde vluchtelingental tot recordhoogte doen oplopen. Een fractie van deze vluchtelingen bereikt Europa, vaak door extreme risico's te nemen. Maar wat is de prijs die ontvangsten hiervoor betalen? Wat kost een vluchteling die in Nederland veiligheid zoekt?

Daarbijgaande gevolgen van het Nederlandse vluchtelingenbeleid staan in de Rijksbegroting. Voor 2015 heeft de Staat ruim 750 miljoen euro gereserveerd, om te kunnen reageren op een verhoogde toevloed van naar 32 duizend personen. Met een gecomplexeerde procedure van 1 jaar, bevoelt de Nederlandse toelatingstoel bij toelating 22 duizend euro per asielzoeker. Dat is veel, voor velen zelfs aan prima jaar-salaris. "Geplaatst is het een fractie van wat de Staat spendeert aan zorg (72 miljard) of sociale zekerheid (17 miljard).

Alleen al de coördinatie van migratiebepalende maatregelen kostte bijna 1 miljard sinds 1998. Zo'n 75 miljoen euro verdween richting Noord-Afrikaanse kustlijnen om migranten daar te houden. Ook werd 15 miljoen opzet gezet voor de ontwikkeling van speciale "vrijheid" om vluchtelingen die zich bij grenzen vastlopen te kunnen helpen...

Het ASKV / Steunpunt Vluchtelingen probeert het anders te doen. In 28 jaar ondersteunen we (met name) uitgeprocedeerde asielzoekers in Nederland op sociaal, medisch en juridisch gebied. Wat dat kost? Voor 40 euro per nacht kan het ASKV huisvesting en leefgeld bieden, eventueel maatschappelijke hulp en langdurige juridische begeleiding om legaliteit te krijgen (of terugkeer naar het land van herkomst) mogelijk te maken. Ter vergelijking: één nacht in vreemdelingenopvang kost de belastingbetaler al 195 euro. Kortom, vluchtelingen helpen kost geld, maar om tegen het 'beoosten' te wettelijk nog wel veel meer.

Waarom is het eigenlijk zo duur? Een reden is de onregelmatige aanpak van migranten - een functioneel even oud als de mensheid zelf. Frontex, het agentschap voor grensbewaking van de EU, spendeert sinds de oprichting al ruim 1 miljard euro aan bewaking van de buitengrenzen van de Migratie Pijp. Sinds 2000 heeft Europa maar één 11 miljard uitgegeven aan asielzoekers.

EU landen aanpakten in de voorbije jaren maar één 205 miljoen aan toelaten, controleren, helpen en andere technologie om migranten buiten de deur te houden.

Lees het volledige verhaal op www.askv.nl

Het Parool HOME AMSTERDAM STADSGIDS

Gaypride 2014 © ANP

f o t i n l e

Zowel een zwerfjongerenboot als een vluchtelingenboot varen in augustus mee tijdens de botenparade van Gaypride, maakt de organisatie vanavond bekend in de Sugarfactory.

DOOR: REDACTIE 1 MAART 2015, 18:00 - BRON: HET PAROOL

Deze twee boten onttrokken zich aan de loting, waar 134 andere ingeschreven wel aan moesten meedoen. De organisatie van de Gaypride kiest elk jaar 'speciale boten', die vanwege hun sociaal maatschappelijk belang sowieso kunnen meevaren. Vorig jaar waren dat een Marokkaanse en Joodse boot.

Zwerfjongeren

De Amsterdamse zorgorganisatie HVO-Querido vaart dit jaar mee om aandacht te vragen voor de problematiek van thuisloze LHET-jongeren in het bijzonder en in het algemeen voor volwassenen met verschillende seksuele voorkeuren en mensen met psychiatrische problematiek die dak- en/of thuisloos zijn.

Vooraf jongeren hebben het zwaar, volgens de organisatie. Zo ervaren thuisloze LHET-jongeren niet alleen de kwetsbaarheden, dagelijkse moeilijkheden en overlevingsuitdagingen van het leven op de straat. Maar ook de uitdagingen van coming out, het vormen van je gender- en seksuele identiteit, de last van sociale stigma en discriminatie die LHET-jongeren überhaupt al krijgen.

Vluchtelingen

Initiatiefnemer Ilias Mahtab vaart samen met ASKV/Steunpunt Vluchtelingen en de Vereniging Expresso mee om zich uit te spreken voor de rechten van LHET-vluchtelingen en migranten. Deze rechten staan niet alleen in het buitenland onder druk, ook in Nederland worden LHET-vluchtelingen en migranten vijandig bejegend met vereenzaming, angsten en depressiviteit als gevolg, denkt hij.

Sommige LHET-vluchtelingen eindigen vervolgens als zwerfjongeren op straat, zonder status, geld, onderdak of psychosociale ondersteuning, volgens Mahtab. De ervaring leert dat het voor vluchtelingen moeilijk is om te bewijzen dat zij homoseksueel, lesbisch of transgender zijn. Bovendien is het voor deze doelgroep heel moeilijk om bij binnenkomst in Nederland direct over hun geaardheid te praten. Doordat ze hier niet open over zijn tegenover de IND verdwijnen zij alsnog in de illegaliteit.

ELSEVIER Actueel #Brussel Optiek Weekblad Partners Abonnementen

Asielzoekers mogen nachtje bij BN'ers logeren

Tijdens de 'Nacht van de Vervanging' van het Amsterdamse Steunpunt Vluchtelingen mogen asielzoekers een nachtje bij een bekende Nederlander slapen. Zangeres en presentatrice Angela Groothuizen

GERELATEERD

E Hoe zit het me

'Ik voelde me eindelijk weer echt een mens'

CYRIL ROSMAN
AMSTERDAM | Toen Angela Groothuizen in de ogen van Terhas (37) uit Eritrea keek, zag ze verdriet en vermoeidheid. Dus zette ze bij haar thuis het warme bad aan. „Het is zo'n bad met bubbeltjes. Toen ik na een tijdje weer ging kijken, was ze eruit en lag ze heerlijk te slapen.“

▲ Terhas (m) uit Eritrea aan tafel met Angela Groothuizen. Links Ewamaysh, ook uit Eritrea. FOTO DINGENA MDL

Terhas logeerde in de nacht van woensdag op donderdag bij Groothuizen thuis in Amsterdam. Net zoals tien andere vluchtelingen bij tien andere bekende Nederlanders thuis logeerden. Onder meer Geert Mak en Sanne Wallis de Vries deden mee. Een actie opgezet door ASKV, een steunpunt voor vluchtelingen om de aandacht te vestigen op uitgeprocedeerde asielzoekers.

„Het was goed,“ zegt Terhas zelf, de middag na de logeerpartij. „Ik had nog nooit van Angela gehoord, maar ze is een heel aardige vrouw. En het warme bad was heerlijk. Ik voelde me eindelijk weer eens echt een mens.“

Opvanghuis

Normaal gesproken verblijft de Eritrese in een opvanghuis van het ASKV. Ze vluchtte uit Eritrea, een land waar de bevolking al jaren wordt onderdrukt, en belandde 1,5 jaar geleden in Nederland. Ze krijgt

„Ze heeft even in de bed-badbroodopvang gezeten,“ weet Groothuizen inmiddels. „Maar daar vond ze het verschrikkelijk, ze moet er elke ochtend om 8.00 uur weg.“ Terhas begon te huilen toen ze er bij een kop thee bij Angela thuis over vertelde. „Ze hilde sowieso veel. Ze

heeft veel verdriet over haar kinderen die nog in Eritrea zijn.“ Staatssecretaris Dijkhoff zei onlangs dat 'het aantal BN'ers dat ik op tv heb horen zeggen dat ze een vluchteling in huis willen nemen, zeker hoger is dan het aantal mensen dat dat ook daadwerkelijk doet'. Nu heeft een rits BN'ers het goede voorbeeld gegeven, juist met mensen die Dijkhoff het land uit wil hebben: vluchtelingen zonder verblijfsvergunning. Groothuizen: „Ik heb

Winst en verliesrekening over 2015

Jaar	2015	2014
Baten		
Inkomsten kantoor & organisatie	46.724	41.146
Inkomsten projecten		
- Bijdragen overheden	548.375	411.781
- Noodfonds Amsterdam	163.838	209.825
- Subsidies particuliere fondsen	93.273	78.821
- Giften en overige bijdragen	54.895	72.818
- Bestemmingsreserves	0	2.722
Som van de baten	907.105	817.113
Lasten		
Personeelslasten	317.869	282.571
Organisatie/kantoor/publiciteit	41.681	51.642
Projectlasten		
- Hulpverlening	223.583	223.211
- Medish Opvangproject Ongedocumenteerden	225.297	236.177
- Vreemdelingenloket	9.269	0
- Project Activering Ongedocumenteerden	13.404	0
- Nederlandse les	10.282	5.508
- Campagne	1.294	2.186
- Identiteitsproject	0	5.297
Som van de lasten	842.679	806.592
Saldo activiteiten	64.426	10.521

Voor een uitgebreid overzicht is de Jaarrekening op te vragen

vluchtelingen

Colofon

Het ASKV biedt al ruim 25 jaar zowel juridische als maatschappelijke hulpverlening aan ongedocumenteerden. Het juridisch team staat afgewezen asielzoekers bij die nog mogelijkheden hebben voor legaal verblijf in Nederland. Terwijl een oplossing wordt gezocht, ondersteunt het maatschappelijk team hen bij het opbouwen van een menswaardig bestaan via leefgeld, huisvesting, dagbesteding, of (doorverwijzing naar) medische zorg. Naast hulpverlening en huisvesting werkt het ASKV aan een structurele verbetering van hun positie door campagnes, onderzoek en lobby. Ook signaleert het ASKV landelijke trends en problemen, en brengt deze onder de aandacht waar nodig.

Donaties kunt u overmaken naar
NL94 INGB 0007 9133 34
t.n.v. Stichting ASKV te Amsterdam

Het ASKV is bereikbaar maandag tot en met donderdag
tussen 10.00 tot 17.00 uur.

ASKV / Steunpunt Vluchtelingen
Frederik Hendrikstraat 111-C
1052 HN Amsterdam
tel. 020 627 2408
fax: 020 420 3208

info@askv.nl
www.askv.nl
www.facebook.com/ASKV.Steunpunt.Vluchtelingen
@askv_tweet

Fotografie: Bas Baltus
Tekst: diverse medewerk(st)ers
Eindredactie: Karel Hendriks en Katrien de Klein
Vormgeving: Annette Kouwenhoven
Druk: Flyeralarm

Maart 2016

Met dank aan alle donateurs, instanties en fondsen
die het ASKV financieel ondersteunen

